

**De Broeker St Nicolaaskerk
is een ontmoetingsplek voor alle Broekers**

Beleidsplan 2025-2028

Inhoudsopgave

pagina 3	Inleiding
pagina 4	Stand van zaken en voornemens 2025-2028
pagina 4	1. Instandhouding en aanpassingen
	1.1 kerkgebouw, toren en kosterij
	1.2 duurzaamheid
	1.3 ruimtes, inventaris en technische voorzieningen
pagina 5	2. Activiteiten
	2.1 Cultureel programma
	2.2 Horeca en verhuur
pagina 6	3. Communicatie & marketing
pagina 7	4. Organisatie
pagina 8	5. Plaats in het veld
pagina 8	6. Financiële toelichting

Gegevens

Stichting Broeker Kerk

Kerkplein 13

1152 AH Broek in Waterland

www.broekerkerk.nl

Inleiding

De Sint Nicolaaskerk in Broek in Waterland is het oudste gebouw van het dorp. Het gebouw dateert van vóór 1400, wordt in 1537 door de Spanjaarden verwoest, brandt deels af en is pas in de 18e eeuw weer volledig herbouwd. De kerk en aanpalende kosterij zijn sinds 1968 rijksmonumenten.

Enkele jaren geleden voorzag de Protestantse Gemeente dat zij op termijn niet meer op verantwoorde wijze in de instandhouding van de kerk zou kunnen voorzien. Daarom droeg zij in 2018 het kerkgebouw en de kosterij, en het gebruik van de daarbij behorende gronden bij de kerk, over aan de Broeker gemeenschap die wordt vertegenwoordigd door de in 2017 opgerichte Stichting Broeker Kerk (SBK). Het doel van de Stichting Broeker Kerk is de Sint Nicolaaskerk in stand te houden, de daarin bevindende ruimten beschikbaar te stellen aan verenigingen, stichtingen, groeperingen en/of organisaties op levensbeschouwelijk, maatschappelijk, cultureel en/of recreatief terrein die werkzaam zijn in Broek in Waterland en de daaraan grenzende regio en zelf ook culturele activiteiten te organiseren.

Met andere woorden: de kerk moet bouwkundig in orde zijn, een levendig centrum worden van het dorp en de regio en beschikbaar blijven voor de kerkgemeenschap.

SBK heeft na de overdracht in 2018 stappen gezet in het professionaliseren van de organisatie. Verhuur en horeca zijn in handen van een pachter. De stichting beschikt over de benodigde vergunningen. Het bestuur bestaat uit Broekers en vertegenwoordigers van de kerk. Tezamen vertegenwoordigen zij een breed palet van kennis op financieel, juridisch, politiek, marketingtechnisch, maatschappelijk en cultureel/inhoudelijk gebied. Een pool van ca 100 vrijwilligers, in “gilden” georganiseerd, is verantwoordelijk voor onderhoud, schoonmaak, culturele programmering, andere openbare evenementen, voor communicatie & marketing en voor de werving van donateurs.

De overdracht van het kerkgebouw door de kerkgemeenschap naar de stichting is goed verlopen. Het is gelukt om wederzijdse betrokkenheid tussen kerkgemeenschap en stichting te realiseren en het draagvlak binnen het dorp en het aanbieden van meer en nieuwe activiteiten te verbreden. De stichting streeft naar verdere opbouw van dat draagvlak, verbreding van de financiële basis, verdere uitbreiding van de culturele en maatschappelijke agenda en het smeden van verbinding met al die andere Broeker en regionale initiatieven en verenigingen.

Het kerkgebouw stond ook voordat de stichting werd opgericht open voor andere (culturele) activiteiten. Inmiddels ligt het accent op die activiteiten. Kerkdiensten, rouwdiensten en bruiloften vinden als onderdeel van het bredere pakket van activiteiten nog steeds in de kerk plaats.

SBK wil ook de komende periode verder invulling geven aan het concept van een ontmoetingsplek die open staat voor iedereen. In de periode 2025-2028 zet SBK goedlopende bestaande activiteiten voort en onderneemt zij nieuwe stappen.

Stand van zaken en voornemens 2025-2028

1. Instandhouding en aanpassingen

1.1. Kerkgebouw, toren en kosterij

SBK is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de instandhouding van het rijksmonument. De hiervoor benodigde middelen genereert de stichting met culturele ANBI-status door middel van subsidies en private fondsen. Daarnaast zijn er eigen inkomsten uit verhuur, horeca en donaties. Het Steunpilarengilde werft voornamelijk in Broek zeer succesvol fondsen voor de kerk. Deze donateurs noemen we Steunpilaren en Steunberen (afhankelijk van de omvang van de donatie). Het grootste deel van de donaties gaat naar de instandhouding van het gebouw.

De stichting werkt met een meerjarenonderhoudsplan dat afgelopen periode is opgesteld i.s.m. Peter de Vries van Bureau Bak. Dit plan vormt ook de basis van alle subsidieaanvragen bij het Rijk, de Provincie en overige fondsen. Op basis van het onderhoudsplan krijgt de stichting SIM-subsidie ¹ bij de Rijksdienst. Met steun van het Rijk, de Provincie maar vooral ook van Steunpilaren/-beren, is afgelopen periode het voegwerk van drie van de vier gevels vernieuwd.

Klein onderhoud vindt doorlopend plaats door het onderhoudsgilde. Werkzaamheden die we niet zelf kunnen uitvoeren, worden uitbesteed.

De gemeente Waterland heeft besloten de renovatie van de toren (eigendom van de gemeente) de komende periode te laten uitvoeren. Daarop aansluitend kunnen wij verder met het restaureren van de westelijke gevel.

Voornemens 2025-2028

Opgenomen in ons meerjarenonderhoudsplan zijn voor de komende jaren:

- restauratie van de schuur
- aanpassingen van de keuken in de kosterij
- renovatie van het gehele dak
- restauratie van de monumentale kroonluchters.

1.2 Duurzaamheid

De stichting onderzoekt voortdurend of en welke energiebesparende maatregelen mogelijk en wenselijk zijn. Afgelopen periode zijn bijvoorbeeld nieuwe energiezuinige cv-ketels geplaatst (zie ook onder 1.3). In lijn met de klimaatdoelen van de overheid willen we ervoor zorgen dat de Broeker kerk in 2050 klimaatneutraal is.

Voornemens 2025-2028

- het bestuur werkt toe naar een holistisch plan om de kerk klimaatneutraal te maken, waarbij dit plan geïntegreerd zal worden in het MJOP

1.3 Ruimtes, inventaris, technische voorzieningen

Afgelopen periode is de elektra overal in de kerk en de kosterij vernieuwd. Vervolgens is de gehele verlichting door een moderne, makkelijk bedienbare en energiezuinige installatie vervangen. Dat sluit aan bij het feit dat SBK met vrijwilligers werkt. Alles moet makkelijk te bedienen, om- en op te bouwen en schoon te houden zijn.

¹ Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim), Ministerie van OCenW

Programmering, verhuur en horeca moeten vooralsnog blijven uitgaan van de huidige ‘technische ‘ situatie. Enerzijds is er een mooi, sfeervol gebouw met een uitstekende akoestiek voor onversterkt geluid. Anderzijds zijn er alleen minimale technische voorzieningen. De bestaande geluidsinstallatie staat geheel in dienst van verstaanbaarheid van spraak (vanaf de kansel), is niet geschikt om muziek af te spelen en kan niet uitgebreid worden. De ruimte is niet verduisterbaar. Er is geen vast podium. Ook is er geen vaste productie leider of technicus. Afgelopen periode zijn nieuwe microfoons, een beamer en een scherm aangeschaft.

Voornemens 2025-2028

- SBK moet verder investeren in techniek en inventaris, zodat kerk en kosterij aantrekkelijk zijn voor professionele culturele activiteiten en commerciële verhuur. Het zijn prachtige ruimtes waar bijvoorbeeld geen 'goedkope' stoelen e.d. bij passen. Vooralsnog heeft de stichting besloten de bestaande stoelen niet te vervangen, ook als is het zitcomfort daarvan beperkt, ze horen bij het interieur. Door het geïntensiverde gebruik is het wel noodzakelijk om jaarlijks telkens een aantal stoelen te laten restaureren.
- Omdat een professionele installatie (beeld, licht, geluid) uitermate kostbaar is en bovendien professionals nodig zijn om die te bedienen, onderzoeken we of de aanschaf van een aanvullende, kleinschalige geluidsinstallatie zinvol is.

2. Activiteiten

2.1. Cultureel programma

De kerk is een inspirerende ontmoetingsplek voor iedereen uit Broek en omstreken. Uiteraard moeten alle activiteiten passen bij zowel het spirituele karakter van de kerk als ook de ruimtelijke en technische mogelijkheden van het gebouw. De culturele programma's hoeven niet winstgevend te zijn. Ze zorgen wel voor extra horecaomzet, waarvan een deel ten goede komt aan de kerk. Kostendekkend is mooi, maar bij de programmering moet het mogelijk zijn om inhoudelijke risico's te nemen. Het gaat er steeds om uit te proberen wat wel/niet werkt en voor welke doelgroep (kinderen, jeugd, jongeren, volwassenen, ouderen) alsook uit te vinden hoeveel en welk type activiteit op belangstelling kan rekenen (lezing, theater, muziek, yoga in de kerk, workshops). Ten behoeve van de dekking van tekorten hebben we een aanvraag bij de Gemeente Waterland ingediend, we hopen in het najaar te horen of de gemeente onze culturele activiteiten wil ondersteunen. Daarnaast mogen we ook een beroep doen op een bijdrage van de steunpilaren/-beren. In samenwerking met het Steunpilarengilde wordt jaarlijks een cultureel evenement georganiseerd voor donateurs.

De programmering van ongeveer twee evenementen per maand tussen oktober en mei is in handen van het Cultuurgilde. Daarnaast is er een apart gilde voor de exposities die met succes in de kerk worden georganiseerd. Eens in de zes weken is er een nieuwe tentoonstelling te zien, tijdens de periode van “Kerk Open”².

Afgelopen periode heeft een groot fotoproject *Hoeders van de Broeker kerk* plaatsgehad in en om de kerk. Fotografe (en dorpsgenote) Tessa Posthuma de Boer maakte levensgrote portretten van een aantal mensen, die verschillende groepen mensen vertegenwoordigen die de kerk letterlijk overeind houden: vrijwilligers, donateurs en professionals zoals aannemers en restaurateurs. De tentoonstelling in 2022 werd vergezeld door een prachtig boek met foto's, interviews en korte teksten over de geschiedenis van de Broeker kerk.

² Kerk Open: van Koningsdag t/m eind september, terras mag open van 1 april t/m 30 oktober

Voornemens 2025-2028

- De bestaande, goedlopende activiteiten zoals “Kerk Open” met informatiestand en verkoop van boeken in de kerk en de jaarlijkse Rommelmarkt (voorjaar) worden gecontinueerd, net zoals de culturele verhuur.
- We continueren zowel de culturele programmering tussen oktober en mei als de zomerprogrammering met exposities.
- We willen “Broeker talent” – al dan niet met BN’er status – actief uitnodigen om bij te dragen aan het programma.
- Eens per jaar wordt *Kunst-met-een kus* (kunstmarkt) georganiseerd, zodat Broekers en regionaal publiek kennis kunnen nemen van wat kunstenaars uit Broek en de regio maken.
- We kijken op welke manier culturele Broeker stichtingen en verenigingen als Theaterstichting Neeltje Pater en de verschillende koren een bijdrage kunnen leveren, zonder dat men elkaar in de wielen rijdt maar elkaar juist versterkt. Deze clubs hebben een achterban die geïnteresseerd is in cultuur en het zou fijn en verstandig zijn om ze meer aan de kerk te binden zonder dat dit ten koste gaat van de Stichting Broekerhuis, waar eveneens kleinschalige evenementen georganiseerd worden..
- SBK kan activiteiten van culturele Broeker clubs en hun achterban met open armen ontvangen of zelfs actief stimuleren om activiteiten te ontplooiën die in de kerk passen. De stichting steunt sowieso de activiteiten van de Broeker Gemeenschap en de gezamenlijke agenda van de activiteiten in Broek. Sommige activiteiten kunnen mogelijk verder ondersteund worden door SBK, zoals bijvoorbeeld activiteiten met een culturele doelstelling of gericht op duurzaamheid. Bijvoorbeeld zouden Broeker verenigingen of stichtingen gedurende een beperkte tijd een voorkeursbehandeling kunnen krijgen. De huur wordt deels of geheel gedekt door de algemene middelen die de Stichting werft en de bijdragen van het Steunpilarengilde. Na deze periode gaat men dan over tot het betalen van het speciale huurtarief voor Broekers.

2.2. Horeca en verhuur

De kerk beschikt over kleinschalige, kwalitatief goede horeca, die complementair is aan de activiteiten. Bezoekers van de kerk, al dan niet in georganiseerd verband (kerkdiensten, rondleidingen) zijn net zo welkom als passanten en toeristen.

Verhuur en horeca zijn in handen van professionals die tevens de kosterij verzorgen onder de naam *Koster en de Kerk*. Op zondagen vinden eens in de twee weken kerkdiensten plaats. De stichting verhuurt de kerk daarvoor aan de kerkelijke gemeente. Naast het verhuur voor begrafenissen, bruiloften, koren en concerten e.d., kan de kerk voor uiteenlopende passende activiteiten zoals bepaalde feesten, diners, boeken- en CD presentaties of vergaderingen gehuurd worden. De uitstekende akoestiek bij onversterkt geluid is naast het fraaie interieur een sterk punt. De tarieven zijn afgestemd op culturele en commerciële verhuur, alsmede op wel of niet uit Broek afkomstige initiatieven.

Voornemens 2025-2028

- aanpassingen van de keuken in de kosterij (conform meerjarenonderhoudsplan)

3. Communicatie & marketing

SBK besteedt veel aandacht aan publiciteit doormiddel van een website met informatie over de kerk, verhuur en culturele agenda, met nieuwsbrieven, seizoensflyers en affiches per evenement. De stichting bekijkt haar uitingen kritisch en probeert steeds beeld en tekst in lijn te brengen met het idee van een “ontmoetingsplek voor iedereen in Broek en regio”. Daarvoor is een prachtige huisstijl ontworpen door Jacques Koewijden en Karin Janssen, beide dorpsgenoten. Voor de openbare evenementen heeft de stichting een abonnement op een ticketing systeem voor de voorverkoop. Dit geeft ook zicht op bezoekersaantallen. Afgelopen periode zijn twee video’s gemaakt die via een scherm in de kerk bekeken kunnen worden. *Van wie is eigenlijk de Broeker kerk?* vertelt over de overdracht aan de gemeenschap en de oprichting van de Stichting. De andere video laat een rondleiding zien door de kerk, door kunsthistorica Bregtje Viergever. Bij alle evenementen liggen er flyers van activiteiten, publicaties met informatie over de kerk en SBK, flyers van de Steunpilaren alsmede de inschrijffijst voor de Nieuwsbrief klaar bij de ingang. De affiches worden per evenement verspreid door het dorp opgehangen.

Voornemens 2025-2028

- De communicatie van SBK richt zich ook komende periode op het vergroten van de bekendheid en zichtbaarheid van de stichting en haar doelstelling, op publiekswerving voor alle activiteiten en op het werven van Steunpilaren/-beren. Doelgroep zijn alle Broekers en al naar gelang ook bewoners in de regio.

4. Organisatie

Naast een bestuur heeft de SBK een pool van ca. 100 vrijwilligers, ingedeeld in “gilden”. Zij zijn de kurk waarop SBK drijft. Zij vervullen tal van taken en zijn kortom onmisbaar. Veel vrijwilligers komen uit de tijd waarin de kerk nog vooral een kerkgebouw was. Langzaam vindt er verbreding plaats en een beetje verjonging. Het bestuur is zich er goed van bewust dat het steeds minder vanzelfsprekend is dat mensen zich in hun vrije tijd op een duurzame basis voor een dergelijk doel inzetten. Om de huidige vrijwilligers te behouden en nieuwe te werven is het belangrijk om “een club van te maken waar je bij wil horen”.

Het bestuur bepaalt op halfjaarbasis zijn vergaderdata en informeert de gildes daarover, zodat gilden op die data ook kunnen vergaderen in de kerk en/of even langs kunnen komen bij het bestuur. Het bestuur nodigt regelmatig vertegenwoordigers van gildes uit voor overleg.

Het bestuur organiseert jaarlijks in het najaar een bijeenkomst voor alle vrijwilligers, met een hapje en een drankje. Iedereen wordt bijgepraat over de stand van zaken. De bijeenkomsten zijn ook bedoeld om ervoor te zorgen dat iedereen het hogere doel weer scherp voor ogen heeft, namelijk met z'n allen de kerk voor het dorp te behouden. Dat kan op ludieke, theatrale wijze of door samen een korte 'heisessie' te houden. Om mensen te bedanken en te binden kan ook een keer een uitje of etentje georganiseerd worden of een kerstcadeautje of -kaart uitgedeeld worden.

Een van de gildes is het Steunpilarengilde dat sinds het begin van de stichting succesvol de fondsenwerving ter hand heeft genomen en daarvoor de inwoners en bedrijven in Broek in Waterland benadert via flyers en persoonlijke contacten. Naast Steunpilaren hebben we ook Steunberen; dat zijn inwoners van Broek die meer willen en kunnen investeren, dit gaat door middel van face to face gesprekken. Er is ook de mogelijkheid om zich via de website aan te melden. SBK heeft de culturele ANBI status. Voor de donateurs organiseren we

jaarlijks het Steunpilarenconcert met gratis toegang. Daarnaast is er jaarlijks een borrel voor de Steunberen. Voor het aantrekken van nieuwe donateurs organiseert het Steunpilarengilde jaarlijks een fundraising-diner. Het meerjarenonderhoudsplan is leidend bij de werving van donateurs.

Voornemens 2025-2028

- We continueren de jaarlijkse activiteiten voor alle vrijwilligers.
- We continueren de jaarlijkse activiteiten t.b.v. bestaande en nieuwe donateurs en inventariseren mogelijkheden om nieuwe doelgroepen aan te spreken om Steunpilaar/-beer te worden.

5. Plaats in het veld

5.1. Broek

In Broek zelf zijn meerdere accommodaties met een culturele en verhuurfunctie.

De monumentale Nicolaaskerk is de grootste en mooiste accommodatie met 175 zit- en 250 staanplaatsen, met als extra mogelijkheid twee kleinere ruimtes in de kosterij voor ca. 10 personen elk.

Het eveneens monumentale Broeker Huis dateert uit 1775, door Neeltje Pater geschonken aan de Diaconie van de Nederlandse Hervormde Kerk, onder voorwaarde dat het te allen tijde ten bate van de burgers gebruikt zou worden. Tegenwoordig doet het dienst als Dorpshuis en wordt het verhuurd voor feesten, partijen en zakelijke bijeenkomsten. Als Huis der Gemeente biedt het bovendien de mogelijkheid er voor de wet te trouwen.

DRAAI33 in Broek Zuid organiseert diverse kleinschalige activiteiten voor jong en oud en verhuurt de ruimtes voor lessen, workshops en kleine feesten e.d..

Het Beroemde Huis is te huur als trouwlokatie en besloten diners, fotoshoots ed.

De kerk is de meest recent toegevoegde accommodatie. Omdat er overlap is in met name de verhuuractiviteiten hebben we afgelopen periode met de andere lokaties overlegd en e.e.a. afgestemd, met als resultaat goede onderlinge contacten.

5.2. Omgeving

De gemeente Waterland is bezig met het opstellen van een Kerkenvisie waar de Waterlandse kerken onder vallen. Afgelopen periode heeft SBK meegewerkt aan de totstandkoming van die visie.

Er zijn op vijf tot dertien kilometer afstand vijf andere kerken in de omgeving met culturele- en verhuur activiteiten: Zuiderwoude, Holysloot, Buiksloot, Schellingwoude en Monnickendam.

Het is denkbaar dat SBK op termijn overleg met andere kerken initieert en samenwerking zoekt. Maar eerst willen we uitvinden wat de St. Nicolaaskerk uniek en bijzonder kan maken.

6. Financiële toelichting

De begroting van SBK wordt jaarlijks uiterlijk op 1 december voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld door het bestuur.

Doelstelling is om middelen te verkrijgen om het gebouw te verbeteren. De lopende inkomsten moeten minimaal de lopende kosten dekken. Het beleid is gericht op het realiseren van een positief saldo dat vermeerderd met donaties (Steunberen, Steunpilaren en incidentele donaties zoals bijvoorbeeld legaten) en subsidies jaarlijks wordt toegevoegd aan het onderhoudsfonds. Uit dit fonds worden de grote onderhoudsprojecten en restauraties gefinancierd. Ultimo 2023 is er EU 140.000 beschikbaar in het onderhoudsfonds.

6.1 Inkomsten (lopende)

Vaste huur: het gebouw wordt gebruikt door vaste huurders. Op dit moment alleen de kerkelijke gemeente Broek in Waterland.

Variabele huur: het gebouw (of ruimtes binnen het gebouw) kunnen worden gehuurd voor evenementen binnen de vergunning (bijeenkomsten, huwelijken, rouwdiensten etc.). We verwachten een lichte stijging van gebruik van het gebouw door derden.

Horeca-exploitatie: SBK ontvangt een percentage van de horeca-omzet (dagexploitatie en catering tijdens evenementen) van Koster en de Kerk (de horeca-exploitant) op basis van de horeca-vergunning die de gemeente Waterland heeft verleent. Voor de nabije toekomst verwachten we een lichte stijging van deze inkomsten (deels door meer evenementen, deels door een grotere bekendheid van de dagexploitatie).

“Kerk Open”/boekentafel/rommelmarkt: al vele jaren (ook in de tijd dat de kerkelijke gemeente het gebouw had) worden er vele activiteiten georganiseerd die bijdragen aan de financiële exploitatie van het gebouw. De bijdragen uit Kerk Open (inclusief verkoop boekentafel) en jaarlijkse rommelmarkt zijn substantiële inkomsten voor SBK.

Overige inkomsten: Vanuit de activiteiten van diverse gilden zijn er verschillende inkomsten. Voorbeelden zijn ticketverkoop door het cultuurgilde, royalty's en expositie ruimte verhuur van het expositiegilde. Ook wordt er elke kerkdienst apart gecollecteerd voor het kerkgebouw.

6.2. Kosten (lopende)

Kosten gebouw: de kosten van het gebouw (klein onderhoud, energie, verzekeringen, onderhoud orgel/piano, voorbereiding groot onderhoud) zijn de grootste kosten binnen SBK.

Exploitatiekosten: hieronder vallen de vergunningen, kosten beheerder, bemiddelingskosten verhuur, kosten van overleg met belanghebbenden en de kosten van gas en elektriciteit.

Kosten gilden: dit zijn de kosten van alle gilden zoals het cultuurgilde, steunpilaren, rommelmarkt en kerk open.

Administratie- en kantoorkosten: de kosten van de administrateur, telefoon/internet en advieskosten.

Alle inkomsten uit donaties (Steunberen, Steunpilaren en overige donaties), subsidies komen ten goede aan het onderhoudsfonds (groot onderhoud gebouwen en restauratie interieur). Indien nodig kunnen ook uit de bijdrage van Steunpilaren/Steunberen culturele evenementen worden gefinancierd. Ook het (positieve) saldo van lopende inkomsten en kosten wordt aan het onderhoudsfonds toegevoegd.